
BILLING

Faktoriet flyttar till Huskvarna

Den ojämna vattentillgången i Dunkehallaån orsakade långa avbrott vid faktoriet, särskilt sommartid. Billing föreslog därför år 1688 i ett brev till kungen, att man skulle anlägga krutbruk och faktori vid den vattenrikare Huskvarnaån i Hakarp. Begäran avslogs av kungen, men den nye landshövdingen Erik Dahlbergh insåg förslaget betydelse och tillstyrkte en ny fram-ställning, som bifölls av kungen den 7 april 1689.



I HUSKVARNAÅR FANNS MER KRAFT ÄN FRÅN DUNKEHALLAÅN I JÖNKÖPING

Redan den 2 oktober samma år anmälde landshövdingen, att han inspekterat anläggningen och 1689 räknas än idag som året för grundandet av Huskvarna Vapenfabrik. Det var till en början pipsmederna som flyttade från Jönköping till Huskvarna,

låsmeder (den största gruppen) och stockmakare var ännu 1720 kvar i Jönköping; deras arbete krävde inte lika mycket vattenkraft.

Bengt Billing gifte sig 1680 med Maria Baumgardt, dotter till apotekaren, kryddkrämaren och rådmannen Libouius Baumgardt, född i Tyskland 1628. Från barnen i detta gifte härstammar bl a delar av släkterna Liedbeck, Hofling, Kugelberg och Höök.



DE FÖRSTA HUSEN I DEN S K SMEDBYN I HUSKVARNA UPPFÖRDES PÅ BILLINGS TID.

Marias bror arklimästaren Johan Baumgardt var gift med Margareta Stormhatts dotterdotter Stina Wetterhamn.

Bengt Billing avled hastigt den 28 april 1691, endast 32 år gammal. Han stod då i anseilig skuld till Kronan, som utkrävdes av dödsboet, så att den "fattiga änkan" försattes i en besvärlig situation för resten av livet. Först efter hennes död 1705 blev balansen avskriven.

Faktorssysslan övertogs av Margareta Stormhatts son *Håkan* adlad *Ridderström* (se kap. 54).

Bengt Billings ättlingar

Bengt Billing efterlämnade sex minderåriga barn. Till två av döttrarna har intressanta ättlingar noterats.

Maria Billing (1683-1764) gifte sig 1699 med rådmannen *Nils Liedbeck*. Dottern *Eva* (1715-1781) var gift med pronotarius vid hovrätten *Johan Hofling*, kyrkoherdeson från Värnamo¹. Deras dotter *Eva Charlotta* var gift med handlanden i Jönköping *Carl Fredric Kugelberg dä* (1733-1793), vars son med samma namn lånade pengar av *Jonas Petter Schönborg* mot en inteckning i Ekelsjö säteri i Bringetofta som säkerhet.

Margareta Katarina Billing (1690-1775) var gift med *Magnus Höök* (1683-1751), son till länsmannen i Högabråten *Jon Torsson Höök* (kap 65) och *Brita Björkman*². 1711 var Magnus bokhållare och 1716 "Slättzfogde och Contributions Ränthemästare", 1717 borgmästare i Eksjö och 1727 i Jönköping³.

Genom styvmodern i Jon Torssons tredje gifte, Katarina Årrhöna, var han

även släkt med *Margareta Stormhatt* och *Anna Nilsson*.

Bengt Billings syskon.

Göran Larsson Billing (1667-1706) var arklimästare vid tyghuset i Jönköping.

Petter Billing (1671-1707) var arklimästare på Nya Älvsborg, när han 1695 beordrades till Norrtälje för att ersätta *Joachim Ehrenpreus*, som kallats till Jönköping för att reda ut faktorets affärer efter *Håkan Ridderströms* faktorstid (se kap 54).

Katarina Billing var 1692 under sitt sista levnadsår gift med prosten *Erlend Dryselius* i Jönköping, som efter branden 1691 köpte *Peder Håkansson*'s tomt vid Storgatan för att där bygga sig ett eget hus. Katarina avled barnlös redan samma år för att där bygga sig ett hus.

Kristina Billing gifte sig 1688 med kyrkoherden i Habo *Abraham Mellin*, son till *Lars Gudmundsson Mellin* från Bringetofta (1624-1687) och utnämnd till kyrkoherde i Jönköping Kristine vid kyrkans invigning 1673.

¹ En ev. släktrrelation till hammarsmeden och mästervennen vid Eckersholms bruk *Mårten Andersson Hofling* (f 1760), vars dotter *Ulrika Hofling* år 1821 gifte sig med *Isak Gabriel Schönborg*, har inte kunnat fastställas.

² Kusin till *Jonas Frimolin*, gift med *Elisabet Dahl* i Dala, Nydala (kap. 44).

³ Magnus' bror *Gabriel Höök* (1686-1724) var farfar till gästgivaren i Skillingaryd *Gabriel Höök - Svanström*, gift med *Maria Baaz*. Ättlingar till dem gifte sig dels med slakten från Dala, dels med *Gustav Johansson*, son till förf:s faster *Kristin Tänn-kvist* (kap 14).

Maria Billing

Lars Bengtsson Billing 2:4 1628-1679 Faktor.	Bengt Larsson Billing 3:8 -1632 Ryttare i Östgöta kavalleri.	
Bengt Larsson Billing 1:2 1658?-1691 Faktor .	Kristina Arvidsdotter Orre 3:9	Arvid Orre 4:18 Ryttmästare.
	Per Månsson 3:10 -(..1641)-1667 Rådman o guldsmed i Jönköping.	
Katarina Persdotter 2:5 -1656-1708	Elisabet Jöransdotter 3:11 1620?-1646	Jöran Silvestersson (Stormhatt) 4:22 1575?-(1636..1636) Faktor i Jönköping.
Maria Billing 0:1 1683-1764		Anna Nilsdotter 4:23 (...)-1686
	Liborius Baumgardt 2:6 1618?-1703 Apotekare, kryddkrämare och rådman i Jönköping.	
Margareta Katarina (<i>Maria</i>) Baumgardt 1:3 -1680-1705		
Maria Nilsdotter 2:7 -1695		